

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Autoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

§. I. De Impedimento publicæ honestatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

3. c. 17. an. 2. Ponc. n. 4. § 5. eò quòd (quæ est ratio horum AA.) licet contractus matrimonii seclula consummatione non impediant ingressum religionis, susceptionem ordinum, cælibatum, contrahendo tamen matrimonium conjiciatur quis ingrave periculum delistendi ab illa religionis ingrediendæ intentione, ratione cujus periculi scilicet contractus matrimonialis ille est illicitus, etiam dum alteri conjugii ista intentio manifestatur; si verò cum eo contrahis non manifestata & illa intentione, contractus aliunde est illicitus, nimirum quia alter per hoc decipitur, & irrogatur ei injuriæ; esto enim, habeas bimestre ad deliberandum de ingressu religionis, neuterque conjugum possit alterum contrahendo matrimonium obligare, ne ad religionem transeat, si Deus inspiraverit, de facto tamen obligat, ne secum contrahatur animo firmo ingrediendi religionem, quin is animus ei manifestetur; dum enim communis modus contrahendi est animo consummandi matrimonium, adeoque sic contrahere præsumeris, alterque aliàs tecum non contraheret, decipitur & patitur injuriam, si contrahas cum eo contra communem hunc modum, nempe cum firmo animo non consummandi, & animum hunc tuum ei non manifestasses. Neque quartò, si post tale votum deflorasses virginem absque promissione matrimonii & ipsa liberè consentiente; eò quòd nulla ei irrogata injuria, cujus reparatione deobligari posset ab executione voti. Sanch. l. 7. d. 14. n. 11. Ponc. l. 6. d. 12. num. 6. Castrop. n. 15. Valq. de restit. c. 3. §. 2. du. 6. n. 21. Idem est si eam vi, dolo aut fraude violasti, quia non teneris præcisè eam ducere, sed solum damnum refarcire dotando, ut æquè bene nubere valeat, ut docent Sanch. n. 12. Per. Navar. de rest. c. 3. n. 423. Less. l. c. n. 10. secus est, si eam nolentem contentari dotatione, teneris ducere. Item idem est, seu manes obligatus voto non nubendi exequendo, si eam consciam tui voti deflorasti sub promissione conjugii; eò quòd, cum promissio illa tua nulla fuerit, idque cognoverit virgo, censetur gratis tibi prostituisse corpus suum; secus, si ea ignara voti tui; tunc enim teneris eam ducere suspensò voto tuo; eò quòd obligatio justitiæ superveniens, orta ex usu corporis virginis sub hac conditione eam ducendi tibi concessò prævaleat promissioni castitatis deo factæ; sicut, si post votum dandi eleemosynam subriperes alienum, prius deberes satisfacere huic debito quàm voto, & licet illi damno virgini illato posses satisfacere dotis augmento, non inde liberaberis ab ea ducenda;

cum ei vi contractus non pecuniam, sed matrimonium debeas; & quoties alicui in specie debetur quid, id præstandum est, nec sufficit æquivalens dare, creditore non consentiente seu contento. De cætero, ut dictæ obligationi justitiæ satisfacias, debere te prius petere dispensationem, quæ necessariò concedenda sit; ait Castrop.

2. Resp. secundò: Quòd si talis vovens circa dispensationem de facto illicitè contraxerit matrimonium, si vorum fuit de non contrahendo matrimonio factum amore castitatis, adeoque de non contrahendo simpliciter & perfectè, id est, contrahendo & consummando, tenetur adhuc ad non petendum debitum; quia quòd ad eam partem potest servari. Castrop. num. 18. negat tamen hoc ipsum cum aliis Krimer. n. 1969. eò quòd femel violato hoc voto non nubendi, seu vitam cælibem ducendi, ejus executio non sit amplius possibilis; concedunt tamen cum Castrop, id procedere in voto simplici castitatis; si verò votum fuit de ingredenda religione, tenetur illud exequi ante consummationem, nisi fortè in casu defloratæ virginis sub promissione conjugii ei non fuisset plenè satisfactum per solum contractum matrimonii; si denique fuit de suscipiendo Ordine, cessat omnino, etiam non consummato matrimonio, ita ut possit petere & reddere debitum, cum non possis illud exequi sine licentia conjugis juxta *Extrav. antiquæ de voto*. Porò citea hoc impedimentum voti notandum, per votum ingrediendi religionem emissum post Sponsalia valida creati impedimentum contrahendi matrimonium, etiam cum Sponsa, & manere obligationem votum illud implendi in sententia illorum, qui censent priora Sponsalia absolutè, etiam ex parte voventis, dissolvi per tale votum; secus est in sententia illorum, qui censent non dissolvi per illud Sponsalia dicta ex parte voventis; quia prævaleret tunc prior obligatio justitiæ de ea ducenda, cui promissum matrimonium, & votum illud subsequens nullum est; et si autem votum illud non sit impedimentum impediens matrimonium cum dicta Sponsa, est tamen tale, seu redditur vi illius matrimonium illicitum cum alia. Idem est de voto castitatis emissò post Sponsalia valida, adeoque in præjudicium alterius.

Quòd autem spectat ad reliqua duo impedimenta, impedientia, quæ non oriuntur ex crimine, nempe Ecclesiæ veritum & tempus feriarum, de iis dicitur inferius speciali titulo.

C A P U T IX.

De impedimentis dirimentibus in specie.

§. I. De impedimento publicæ honestatis.

Quest. 109. Quid sit impedimentum publicæ honestatis, & quo iure inducitur.

1. **R**esp. ad primum: Est propinquitas seu affinitas quædam inter Sponsum & consanguineos Sponsæ, & vice versa inter consanguineos sponsi & Sponsam, orrum habens ex Sponsa-

libus de futuro & matrimonio rato tantum, vi cujus neuter Sponsorum matrimonium contrahere potest cum consanguineis alterius. Dicitur primò: *propinquitas*; quia per Sponsalia, quæ sunt veluti inchoatio matrimonii, & per ipsum matrimonium ratum quilibet Sponsorum propinquat seu accedit ad fines sanguinis alterius Sponsorum, inchoando quasi cum ejus consanguineis affinitatem, quæ con-

furgit

surgit contractio matrimonio. Dicitur secundo: inter consanguineos: Non enim contrahitur hoc impedimentum à Sponsa cum affinis Sponsi quàm talibus. Sanch. d. 68. num. 3. nomine consanguineorum autem veniunt hic quoque illegitimi spurii. Corrad. pr. dispens. L. 7. c. 1. Dicitur tertio: Inter sponsum & consanguineos sponsa: Non enim contrahitur inter consanguineos Sponsi & consanguineos Sponsæ; nam consanguinei Sponsi & consanguinei Sponsæ licet & validè contrahunt inter se matrimonium, ut expressè c. super eo. de consanguinit. Hic Titius frater Caji potest habere in uxorem sororem uxoris fratris Caji. Vocatur autem impedimentum justitiæ seu publicæ honestatis; quia æquum ac consonum est honestati, ac decens ob dictam inchoationem matrimonii cum Sponsa non contrahere cum ejus consanguineis.

2. Resp. ad secundum: Non est juris naturalis, sed solo jure ecclesiastico inductum, ut constat & fatentur omnes, teste Castrop. de matr. d. 4. p. 10. n. Constituitur autem c. juvenis. c. ad audientiam. c. sponfam. h. r. c. duo pueri. de despon. impub. c. unice. eod. in 6. Item à Trident. Sess. 24. c. 3. de reform.

Quæst. 110. Ad quem gradum hoc impedimentum olim diremerit, & modò dirimat matrimonium.

1. Resp. ad primum: Jure antiquo extendebat se hoc impedimentum, tam ortum ex sponsalibus, quàm ex matrimonio rato usque ad quartum gradum inclusive; textus enim loquentes de hoc impedimento, etsi gradum hunc non expriment, dicunt tamen omnes extendi ad consanguineos, consanguinei autem omnes, & non ultra dicuntur post Innoc. 3. in c. non debet. de consanguinit. constitui intra quartum gradum.

2. Resp. ad secundum: Hodiedum jure novo Trident. ortum ex sponsalibus dirimit tantùm ad gradum primum dicente Concilio l. c. justitiæ publicæ impedimentum, ubi sponsalia quacunque ratione valida non erunt, S. Synodus omnino tollit; ubi autem valida fuerint, primum gradum non excedunt; quoniam in ulterioribus gradibus jam non potest ejusmodi prohibitio sine dispendio observari. Ortum vero ex matrimonio rato adhuc hodieum dirimit ad quartum gradum inclusive. Quamvis enim Nav. in man. c. 22. num. 58. Covarr. in 4. decret. p. 2. c. 6. §. 2. num. 2. aliique graves AA. censuerint, restrictionem à Concilio factam non solùm de sponsalibus, sed & de matrimonio intelligendam (quæ sententia, ut Castrop. cit. p. 10. num. 5. probabilis esse poterat ante declarationem Pii V. editam Anno 1568. in Bulla incipiente ad Romanam) modò tamen post dictam declarationem id nullatenus sustinendum, dicente sive Pontifice in dicta Bulla: *Authoritate Apostolica tenore presentium declaramus & definimus, decretum Concilii hujusmodi omnino intelligendum esse & procedere in sponsalibus de futuro duntaxat; non autem in matrimonio contracto; sed in eo durare adhuc impedimentum in omnibus illis casibus & gradibus, in quibus de jure veteri ante prædictum Concilium introductum erat.* Atque ita notant Sanch. L. 7. d. 70. num. 5. Nav. loc. cit. num. 57. Castrop. num. 5. decisumque esse à S. Congregat. referunt Farin. & Barbof. ad cit. c. 3. Concilii.

Quæst. 111. An & qualiter oriatur hoc

impedimentum ex sponsalibus vel etiam matrimonio invalidis.

1. Resp. ad primum primò: Non oriebatur etiam olim, seu spectato jure communi decretalium hoc impedimentum ex sponsalibus irritis, v. g. ex defectu consensûs, contractis ex errore personæ, vel sine sufficiente deliberatione, vel ex metu. Castrop. loc. cit. num. 3. Item non oriebatur ex Sponsalibus irritis, quia contracta in præjudicium priorum Sponsalium validorum, v. g. dum post contracta valida cum Anna, illis non dissolutis contrahitur cum sorore Annæ. Uti hæc expressè decisa habentur c. unice. h. r. in 6. De cætero eodem jure communi contrahatur hoc impedimentum ex Sponsalibus ex quocunque alio capite irritis, ut pariter deciditur cit. c. unice, & constat ex c. ad audientiam. h. r. ubi licet sermo sit de sponsalibus irritis ob impedimentum consanguinitatis; idem tamen erat de irritis ex quocunque alio impedimento juris positivi; eò quòd satis videbatur, quòd Sponsalia de cætero valida essent de jure naturali, & tenerent ratione consensûs, dum SS. Canones inducendo hoc impedimentum magis attendebant ad factum quàm jus, quia communiter estimabatur inhonestum esse, ut quis Sponsam sui consanguinei habeat in uxorem; adeoque etiam mirum non est, quòd in casu hoc præstabat impedimentum, quòd de jure non sortitur effectum. Pirh. h. r. num. 34. citatis Gl. in cit. c. ad v. habere. Abb. ibid. num. 7. Extendebatur hoc impedimentum ortum ex Sponsalibus invalidis non secus ac ortum ex validis ad quartum gradum. Pirh. loc. cit. Castrop. loc. cit. num. 4. Arg. c. sponfam h. r.

2. Resp. ad primum secundò: Modò, seu jure novo Trid. non oritur hoc impedimentum ex Sponsalibus de futuro invalidis. Laym. cit. c. 9. num. 4. Castrop. num. 7. dum expressè cit. c. 4. Concilium ait: *Publicæ honestatis impedimentum, quacunque ratione valida non fuerunt, S. Synodus omnino illud tollit.* Proceditque id ipsum non tantùm, ubi Sponsalia nulla ex defectu publico, & noto, ut volunt Sanch. L. 7. d. 68. à num. 14. Pont. L. 7. c. 35. num. 10. Henriq. L. 12. c. 10. &c. eò quòd dicta dedecentia, quæ est in eo, quòd quis ducat in uxorem consanguineam in primo gradu illius, qua cum Sponsalia contraxerat, sit semper, quoties publicè constat Sponsalia fuisse valida (potius dicere debebant hi AA. publicè habita pro validis) etsi de factò seu re ipsa irrita; adeoque dum Concilium dicit, non contrahi impedimentum hoc ex Sponsalibus, quæ quacunque ratione valida non sunt, id sic intelligendum: quæ quacunque ratione, quæ cognoscitur & scitur, valida non sunt. Verùm etiam, ut probabilius docent Pirh. h. r. num. 39. Castrop. cit. num. 7. citatis Rebell. L. 3. §. 17. Hurtad. d. 21. diff. 1. num. 4. Cönnick. d. 32. d. 5. num. 69. Nav. loc. cit. num. 57. Ledesma, & alii, ubi defectus irritans Sponsalia est occultus, v. g. defectus consensûs, aliudve impedimentum dirimens omnino occultum; eò quòd Concilium loquens universaliter, sine fundamento restringi non debeat ad Sponsalia publicè invalida; & ne, si spectanda sit tantùm dedecentia publica, quæ apud homines oritur, & non, quæ sufficiat, quæ oritur spectato ipso contractu, dicendum quoque foret, ex sponsali-

bus validis, omnino tamen occultis non oriri impedimentum.

3. Resp. ad secundum: Ex matrimonio irritato aliunde quàm ex defectu consensûs, sicut olim oriebatur hoc impedimentum, & quidem usque ad quartum gradum, ut constat ex *cit. c. unic. h. t. in 6. Castrop. c. p. 10. n. 3.* ita & hodie dum pari modo nascitur ex sponsalibus de præsentè seu matrimonio irritato, non ex defectu consensûs (vel etiam, quia contractum in præjudicium priorum sponsalium de præsentè, seu matrimonii contracti cum alia, ut *Castrop. n. 3. §. neque item*) sed ratione alterius impedimenti, v. g. in specie ex defectu solennitatis, seu quia clandestinè contractum, Ita contra *Sanch. L. 7. d. 30. nu. 13.* asserentem ex matrimonio rato celebrato clandestinè nullum nasci impedimentum. *Pont. L. 7. c. 35. in fine. Hurt. l. c. dist. 2. num. 7. Castrop. l. c. & apud hunc Barbol. Farin. ad Sess. 24. c. 3. Trident. Rebell. in append. testantes sic decilum à S. Congregat. his expressis: Præsupposita declaratione per Constitutionem Pii V. super hoc decreto (scilicet Sess. 24. num. 3.) censuit congregatio oriri impedimentum publicæ honestatis ex sponsalibus per verba de præsentè etiam nulliter contractis omiâ formâ Trident. Sess. 24. c. 1.*

4. Atque his jam resolves, quid dicendum ad quæstionem, an sponsalia à pubere contracta cum minore septennio pariant impedimentum publicæ honestatis; nimirum respondendum affirmativè, si major septennio cum puella minore quidem septennio, eidem tamen proxima, in qua malitia supplet ætatem, contraxit sponsalia; quia dicta sponsalia non sunt invalida. Et hic est casus decisus in *c. juvenis, h. t.* ideo enim ibi deciditur contracta sponsalia illa à juvene pubere cum puella septenni peperisse hoc impedimentum publicæ honestatis; quia apparebat puellam illam esse propinquam septennio, & in illa malitiam suppluisse ætatem. Non verò illud natum tantùm ex nisu ad copulam, quo fortè juvenis ille tentavit illam carnaliter cognoscere. Ita *Abb. ad cit. c. juvenis. num. 4. Barbol. num. 3. & 4. & ex illis Pirh. num. 32.*

Quæst. 112. An & qualiter dicatur hoc impedimentum publicæ honestatis ex sponsalibus incertis, vel sub conditione contractis.

1. Resp. ad primum: Non oritur hoc impedimentum ex sponsalibus incertis; ut si quis promiserit se ducturum unam ex filiabus Titii, & illa consenserint. *Sanch. L. 1. de sponsal. d. 26. n. 1. & l. 7. d. 69. num. 1. Pirh. nu. 37. juxta l. unic. h. t. in 6.*

2. Resp. ad secundum: Ex sponsalibus vel etiam matrimonio contractis sub conditione de futuro impedimentum hoc non oriebatur olim ante eventum conditionis. *Castrop. num. 3.* sed nec modò oritur ante impletam conditionem; quia, cum conditio suspendat consensum usque ad eventum conditionis, efficit, ne sponsalia vel matrimonium ante illius adventum effectum habeant, seu sint valida, nimirum ex defectu consensûs; adeoque cum Trident. dicat; ex quacunque ratione non sint valida, non causare hoc impedimentum, illud non causabunt. *Castrop. Pirh. ll. cit.* Atque ita si quis contraxerit sponsalia de præsentè

seu matrimonium cum sorore illius, cum qua contraxerat antecederet sponsalia conditionata ante eventum conditionis, valebit hoc matrimonium. Si verò contraxerit post illa sponsalia conditionata, alia sponsalia absoluta cum sorore sponsæ istius prioris ante eventum conditionis, nullum ex illis orietur impedimentum, quippe invalidis; quia contracta in præjudicium prioris sponsæ, cum tenebatur expectare eventum conditionis; adeoque poterit, & post eventum conditionis debeat ducere priorem sponsam. *Castrop. cit. nu. 3. in fine.* Impleta verò conditione mox oritur hoc impedimentum; quia jam evadunt sponsalia pura, absoluta, & valida. Et quidem eo ipso absque novo consensu in eorum sententia, qui docent, ea absque novo consensu subsistere. Secus ante novum consensum in eorum sententia, qui tenent novo consensu opus esse. *Castrop. l. cit. Dixi: Ex sponsalibus contractis sub conditione de futuro. Nam si sit conditio de præsentè vel præterito, statim oritur hoc impedimentum, si conditiones veræ sunt. Pirh. l. c. Arg. cit. c. unic. Quòd si etiam conditio sit de futuro impossibili aut turpi, ita, ut non sit contra substantiam matrimonii, statim oritur hoc impedimentum; quia, cum ea conditio habeatur pro non adjecta, sponsalia manent pura & absoluta. Sanch. cit. d. 69. num. 6. Pirh. num. 38.*

Quæst. 113. An hoc impedimentum oriatur ex sponsalibus validis, sed mutuo consensu, aut alio ex capite dissolutis.

1. Resp. primò: Impedimentum hoc perpetuum esse, & morte alterius sponsonum non cessare, docent *Sanch. L. 7. d. 68. num. 21. Laym. cit. c. 9. num. 3. Pialec. in pr. Episc. p. 2. c. 4. Castrop. cit. p. 10. num. 9. Pont. L. 7. c. 36. nu. 9. Gutt. c. 103. num. 11. Hurtad. d. 21. dist. 1. nu. 5. Rebell. in append. ad l. 4. num. 99. Farin. ad cit. c. 3. Trid. eò quòd illa sponsalia simpliciter ac in perpetuum fuerint valida. Et constat ferè hoc ipsum ex *c. Siquis uxorem. 27. q. 2. ubi: Si quis uxorem desponsaverit vel subarrhaverit, quanquam postmodum praveniente die mortis ejus nequivit eam ducere in uxorem, tamen nulli de consanguineis ejus licet eam accipere in conjugio. & c. seq. ubi: Siquis desponsaverit uxorem, & si praveniente die mortis, sive irruentibus aliis causis, minime eam cognoverit, neque ejus superstes frater, neque ullus de consanguineis (quod tamen modò intellige intra primum gradum) eandem sibi tollat in uxorem ullo unquam tempore.**

2. Resp. secundò: Durare quoque hoc impedimentum post soluta sponsalia mutuo consensu aliave de causa, tenent *Pialec. Sanch. Laym. ll. cit. Fagn. in c. ad audientiam, h. t. num. 29.* ubi ait: ad hanc quæst. an sponsalibus validè ab initio contractis, dein mutuo consensu dissolutis sit sublarum impedimentum justitiæ publicæ honestatis pluries fuisse propositam, ac maturè examinatam, congregationem Cardinalium sub die 6. Julii 1658. censuisse non esse sublatum. Cujus sententiæ unà cum rationibus hinc inde deductis, & recentioribus ejusdem congregationis in hac materia responsis, factâ relatione ad Sanctissimum, Sanctitatis sua die 10. ejusdem mensis prædictam ejusdem Congregationis resolutionem probavit, eandemque